

Наукове видання

**СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**МАТЕРІАЛИ
VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**23-24 квітня 2020 року
м. Харків**

Формат 60 × 84/16. Ум. друк. арк. 20. Тираж 50 пр. Зам. № 19.

Видавництво Національного фармацевтичного університету
Україна, 61002, м. Харків, вул. Пушкінська, 53
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3420 від 11.03.2009 р.

Надруковано з готових оригінал-макетів у друкарні ФОП Азамаєв В. Р.
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 24800170000026884 від 25.11.1998 р.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ХК № 135 від 23.02.05 р.
м. Харків, вул. Познанська 6, к. 84, тел. (057) 362-01-52
e-mail: bookfabrik@mail.ua

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

**СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ:
СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

МАТЕРІАЛИ
VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

23-24 квітня 2020 року
м. Харків

Харків
НФаУ
2020

УДК 615.15:378.145/.147

С 69

Редакційна колегія: проф. А. А. Котвіцька (голова), доц. А. В. Волкова, доц. І. В. Кубарева, доц. Ю. В. Корж, доц. А. В. Черкашина, ас. І. О. Сурікова

Повідчення про реєстрацію № 733 від 26 грудня 2018 р.

Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи :
С 69 матер. VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (23-24 квіт. 2020 р., м. Харків) / ред. кол.: А. А. Котвіцька та ін. – Х.: НФаУ, 2020. – 388 с.

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Соціальна фармація: стан, проблеми та перспективи», в яких розглянуті питання: розвитку соціальної фармації як наукового напрямку та навчальної дисципліни; взаємозв'язку дисциплін соціальна медицина та соціальна фармація; сфер взаємодії: людина – суспільство – ліки – фармацевтична допомога; соціально-ефективних механізмів забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню (державна реєстрація, реімбурсація, ціноутворення); нормативно-правового регулювання обігу лікарських засобів та фармацевтичної діяльності; морально-етичних принципів фармацевтичної діяльності; соціальних аспектів управління підприємств фармацевтичної галузі, соціальних тенденції маркетингу у фармації та ін.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 615.15:378.145/.147

© А. А. Котвіцька, А. В. Волкова, І. В. Кубарева,
Ю. В. Корж, А. В. Черкашина, І. О. Сурікова,
2020

© Національний фармацевтичний університет,
2020

ТЕЗИ КОНФЕРЕНЦІЇ

СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ:

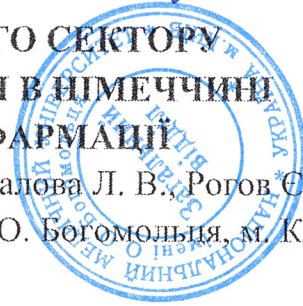
ЇЇ РОЛЬ І МІСЦЕ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ ТА НАУЦІ

АПРОБАЦІЯ СИСТЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ У ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ	100
Бойко А.І., Марків Н.В., Бойко А.А.	
РОЗВИТОК ФАРМАЦЕВТИЧНОГО СЕКТОРУ ТА ЛІКАРСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ НА ЗАСАДАХ СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ	102
Воскобойнікова Г. Л., Довжук В. В., Коновалова Л. В., Рогов Є.	
СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ: АНАЛІЗ ПРОГРАМ ТА СТРАТЕГІЙ ВООЗ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ АДЕКВАТНИМ ЗАСТОСУВАННЯМ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ МОЛОДДЮ	106
Заремба Н.І., Зіменковський А.Б.	
ОЦІНКА РОЛІ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРАЦІВНИКА ДЛЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ	109
Максимович Н.М., Заліська О.М., Барчук О.З., Стасів Х.-О. Я.	
ЗАСТОСУВАННЯ ПЕРЕЛІКУ ПОТЕНЦІЙНО НЕДОЦІЛЬНИХ ЛІКІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ДЛЯ РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ФАРМАКОТЕРАПІЇ ПАЦІЄНТІВ ПОХИЛОГО ТА СТАРЕЧОГО ВІКУ	111
Настюха Ю.С., Рамуць Т.О., Борецька О.Б.	
РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ» В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦІЇ	113
Феденько С.М.	
СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ – ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ДИСЦИПЛІН	
СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ: НАЦІОНАЛЬНІ ПЛАНИ ТА МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	118
Баглай Т.О., Яковлева Л.В.	
АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ СПОЖИВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ХВОРОБИ ПАРКІНСОНА В УКРАЇНІ	122
Котвіцька А.А., Прокопенко О. С.	
АНАЛІЗ ДОКАЗОВОЇ БАЗИ ВИКОРИСТАННЯ СТАТИНІВ ПРИ ГОСТРИХ ПОРУШЕННЯХ МОЗКОВОГО КРОВООБІГУ	125
Левицька О. Р.	

КОПІЯ
ВІРНА

**РОЗВИТОК ФАРМАЦЕВТИЧНОГО СЕКТОРУ
ТА ЛІКАРСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ
НА ЗАСАДАХ СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ**

Воскобойнікова Г. Л., Довжук В. В., Коновалова Л. В., Рогов С.
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ,
Україна

Однією з найкращих систем лікарського забезпечення населення серед країн Євросоюзу є система лікарського забезпечення Німеччини, оскільки демонструє високі стандарти соціальної фармації. Покриття споживчих потреб повністю покриває медичне страхування, яке є обов'язковим у Німеччині. Переважна більшість німецького населення (90%) отримує покриття з державного медичного страхування (SHI). Інші 10% покриваються приватним страхуванням або спеціальними схемами. Перелік медичних послуг та лікарських засобів, на які поширюється SHI, визначається на державному рівні законом. Загальні принципи медичного страхового забезпечення визначені Федеральним об'єднаним комітетом (Gemeinsamer Bundesausschuss – G-BA) шляхом прийняття рішень. Приватні страхові структури покривають подібний споживчий кошик, також можуть збільшувати або обмежувати певні пільги.

Розвиток соціальної фармації в Німеччині регламентується V Книгою соціального кодексу Німеччини, що використовується для правових основ німецького державного страхування (Sozialgesetzbuch (SGB) Fünftes Buch (V)). Перелік лікарських засобів, що відшкодовуються, визначається законодавчим вилученням декількох категорій, включаючи безрецептурні препарати, для лікування незначних недуг. Загалом пацієнти зобов'язані оплачувати витрати на фармацевтичні препарати за 10% від страхової суми (мінімум 5 євро та максимум 10 євро за рецептом). Коли товари включаються до класів базових цін, за умови єдиної максимальної суми компенсації, пацієнти повинні сплатити різницю між ринковою ціною та максимальною сумою компенсації.

Політика ціноутворення та відшкодування базується на таких принципах: ліки за рецептом відшкодовуються медичним страхуванням, якщо вони не включені до негативного списку G-BA); виробники вільні встановлювати свої ціни; лікарські засоби можуть бути об'єднані у комплекс раціональної терапії, яка вважається терапевтично рівноцінною і підлягає максимальній компенсації. З 2007 року фонди медичного страхування використовують тендери та контракти для отримання нижчих цін, в основному, але лише генеричних препаратів. Ціни на інноваційні препарати переважно узгоджуються [2–4].

Закон про реформування фармацевтичного ринку (Arzneimittelmarktneuordnungsgesetz (AMNOG)), який набув чинності в січні 2011 року, дотримується принципу ціноутворення у ринкових умовах, але накладає систематичну та формальну оцінку «додаткового терапевтичного ефекту» нових обговорень цін на ліки, до терапевтичної ефективності лікарської речовини протягом дванадцяти місяців після виходу на ринок.

Оскільки Німеччина є країною Європейського Союзу, на даний час укладено 41 торговельну регіональну угоду про зону вільної торгівлі. Це сприяє налагодженню логістики та постійному імпорту та експорту фармацевтичної продукції, що надалі відбивається на збільшенні доходів та конкурентоспроможності серед інших країн.

Світовий попит на високоякісні лікарські засоби постійно зростає зі зростанням світового населення, покращуються стандарти охорони здоров'я. Світові витрати на лікарські засоби до 2023 р. за оцінками аналітиків фармацевтичного ринку, перевищать 1,5 трлн дол. США [1].

Оптовий сектор фармацевтичного ринку Німеччини значною мірою визначається інноваціями, про що найкраще свідчить велика кількість нещодавно затверджених лікарських засобів, станом на кінець 2019 року в Німеччині зареєстровано понад 100 000 лікарських засобів.

Загалом фармацевтичний сектор Німеччини надає широкий спектр високоякісних товарів та послуг для задоволення зростаючого міжнародного

попиту. За результатами аналізу економічної діяльності 2018 року світовий експорт фармацевтичної продукції становив 497,543 млрд. євро, у тому числі Німеччина – 81,789 млрд. євро, що є провідною позицією серед інших країн і складає 16,3% світового експорту фармацевтичної продукції.

Світовий фармацевтичний імпорт становить 526,406 млрд. євро, серед яких Німеччина посідає друге місце – 48,70 млрд. євро, поступаючись лише США та складає 9% від загального обсягу імпорту.

У період 2014–2019 рр. показники експорту для німецьких фармацевтичних компаній зафіксували щорічне збільшення на 4%. Німецька фармацевтична продукція особливо затребувана в США та європейських країнах. Однак ринки, що розвиваються, такі як Азія та Латинська Америка, також демонструють підвищений попит на фармацевтичні препарати німецьких виробників.

У німецькому фармацевтичному секторі переважають малі та середні підприємства. Великі фармацевтичні компанії (включаючи Bayer, BASF, Boehringer Ingelheim та Merck) та численні малі та середні підприємства користуються відмінною міжнародною репутацією на відповідних фармацевтичних ринках. Це варіюється від рецептурних препаратів без рецепта (OTC), від оригінальних препаратів до дженериків, від простих молекул АФІ до біофармацевтичних препаратів. Найбільш впливовими європейськими фармацевтичними компаніями за обсягами продажу є три німецькі компанії – Bayer AG, Boehringer Ingelheim, Merck KGaA.

Роздрібний ринок Німеччини зафіксував зростання доходів на 6% у 2019 році. Приблизно 3,2 мільярда євро упаковки (+ 1%) коштують 38 мільярдів євро (за ціною продажу фармацевтичної компанії, включаючи вакцини та тест-діагностику). Максимуми зростання доходів від реалізації лікарських засобів спостерігалось у травні, липні, вересні та грудні (з + 8% до + 12%), за обсягами продажів ринок помітно зріс у квітні, травні, липні та вересні, темпи зростання становлять всередньому від + 3% до + 6%.

У 2019 році обсяг реалізації препаратів, що відпускаються за рецептом, збільшився на 7% з точки зору доходу та на 1% від продажів. Це відповідає обсягу ринку в 33 мільярди євро або 752 мільйони пакетів. Ринок роздрібної торгівлі лікарськими засобами за рецептом досяг найбільшого зростання продажів у травні, липні та вересні (+ 11% до + 13%). У грудні продажі ліків також значно зросли. У червні зафіксовано зниження на 2%.

У 2019 році з аптек та поштових замовлень було випущено 867 мільйонів безрецептурних пакетів (ОТС), що становить річний рівень. Дохід збільшився приблизно на 2% до 5,2 млрд. євро.

Третина загального товарообігу входить до першої десятки найкращих груп ліків (12,7 млрд. Євро), а продаж у 2019 році збільшився на 10%. У десятці кращих категорій препаратів з високим рівнем доходу на ринку роздрібної торгівлі протівірусні вакцини зросли найбільше (на 37%). Інші категорії з подвійним зростанням включають проти онкологічний пакет (інгібітори протеїнкінази + 17%; моноклональні антитіла + 23%; антагоністи цитостатичного гормону + 17%; інгібітори прямого фактора Ха + 16%).

В цілому фармацевтичний ринок Німеччини у 2019 році призвів до 6% приросту доходів, що склало 38,2 млрд. євро. Лівова частка припадає на ліки, що відпускаються за рецептом (86%), дохід збільшується на 7%. Безрецептурні препарати призвели до збільшення лише на 2%. Нові, запатентовані препарати призвели до збільшення на 17%. Обсяг продажу препаратів, термін дії патенту яких завершився, зменшився на 14%. Дохід від продажу генериків та біосимілярів збільшився на 11%.

За результатами аналізу встановлено, що обсяги реалізації роздрібного сегменту фармацевтичного ринку Німеччини постійно зростають, завдяки впровадженню нових та генеричних біоеквівалентних лікарських препаратів з високим рівнем попиту.

Література:

1. Medicinal Products Act (Arzneimittelgesetz – AMG) URL: http://www.gesetze-im-internet.de/englisch_amg/index.html (Дата звернення: 15.03.2020).

2. Pharmnet Bound.Arzneimittel-Informationssystem. URL: <https://www.pharmnet-bund.de/dynamic/de/arzneimittel-informationssystem/index.html> (Дата звернення: 15.03.2020).
3. European medicines agency (EMA). URL: https://www.ema.europa.eu/en/medicines?search_api_views_fulltext (Дата звернення: 15.03.2020).
4. Gesetz über den Verkehr mit Arzneimitteln (Arzneimittelgesetz – AMG) Inhaltsübersicht. URL: http://www.gesetze-im-internet.de/amg_1976/_38.html (Дата звернення: 15.03.2020).
5. Arzneimittelmarktneuordnungsgesetz (AMNOG) URL: <https://www.bundesgesundheitsministerium.de/service/begriffe-von-a-z/a/arzneimittelmarkt-neuordnungsgesetz-amnog.html> (Дата звернення: 15.03.2020).

СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ: АНАЛІЗ ПРОГРАМ ТА СТРАТЕГІЙ ВООЗ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ АДЕКВАТНИМ ЗАСТОСУВАННЯМ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ МОЛОДЦЮ

Заремба Н.І., Зіменковський А.Б.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького,
м. Львів, Україна

kaf_clinicalpharm@meduniv.lviv.ua

Вступ. Для вирішення проблем, пов'язаних із застосуванням лікарських засобів, на нашу думку, необхідний системний підхід із застосуванням комплексу державних, управлінських та навчально-дидактичних заходів. Важливим, вважаємо, є досвід зарубіжних країн стосовно вже наявних міжнародних програм щодо вирішення проблем із застосуванням медикаментів.

Мета. Проаналізувати програми та стратегії ВООЗ, спрямовані на обґрунтоване і раціональне використання лікарських засобів (ЛЗ) молодцю.

Методики дослідження. Здійснено огляд програмних стратегій ВООЗ за допомогою інтернет ресурсу шляхом аналізу загальнодоступних програм на визначених авторитетних сайтах.

Основний матеріал дослідження. Вибрані програми, пов'язані з ЛЗ (не наркотиками) і з акцентом на використання їх молодцю (віком 18–44 років),